

skilt fra de Jorder, der indeholdes i Afstaaelsedokumentet. Hans Ret til Jorden vedbliver at være ubeskaaren, undtagen for saa vidt som Afstaaelsedokumentet medfører, hvad der kaldes dominium utile eller Ejendomsoverdragelse til Lenstageren. Virkningen af Lenskontrakten er at opløse Retten eller jus domini i Bestanddele og at dele disse saaledes, at en Del forbliver hos Lensherren og en Del gaar over til den, der faar Jorden overdragen. I alle Spørgsmaal lige overfor Trediemand eksisterer fremdeles Overdragerens „Infestment“, som det kaldes, uanset Overdragelsen til Overtageren, og hans Arving er berettiget til at blive sat i Besiddelse af ikke blot Lensherredømmet, men af selve Jorderne. Og enten Vasallen lægger sig imellem eller ikke, er Lensherren berettiget til at paatale Indgreb i Lensforholdet. Kort sagt, efter at have tilstaaet Lensoverdragelsen kan Lensherren udøve enhver Handling som Ejer imod enhver undtagen Vasallen og dem, der afledte Rettigheder fra denne. I enhver Bestemmelse eller Beskrivelse, der gives ved de institutionelle Forfattere i den skotske Lov af Udtrykket „Len“, findes der omhyggeligt anført, at, efter at Overdragelsen af Jorder have fundet Sted, forbliver den radikale Ret til Jorderne fremdeles ved at være hos Lenets Overdrager. Ejendomsforholdet til Jorden, som før Overdragelsen var udelt, bliver til et Fællesejendomsforhold efter Overdragelsen. Og dette er bestandig et vedhængende Princip i det skotske Landrettighedssystem. Et Forbud mod Afhændelse af Jord krænkes efter Skotlands Lovgivning ikke ved Tilstaaelsen af et Len. Udvalget finder det derfor umuligt at slutte sig til den Anskuelse, at Lensherren ikke er Jordejer, men kun Ejerenes Kreditor med Pant i Jorden. Han er faktisk Andelsejer af Jorden, og hans Adkomst, som i Virkeligheden er en Adkomst ex facie til selve Jorden, er af den Natur, at den sætter ham i Stand til ifølge den fornødne Besiddelse at gøre sin Adkomst gældende til den fulde Ejendomsret.

Efter Udvalgets Mening er det lige saa klart godtgjort, at Lensforpligtelsen, som er den aarlige Afgift fra Vasallen til Lensherren, i Virkeligheden er en Forpagtningsafgift for Jorden. Og Lensherrens Ret til Lensafgiften gaar forud for Lensmandens Ret til Jorderne. Med en velbekendt, i denne Retning af Skotlands Lovgivning anset Forfatters Ord: „Lensherren, som har en virkelig lovlig Ejendom i Jorderne, som faktisk har Rettighed til Jorderne og til at udstøde Vasallen, dersom denne ikke opfylder Betingelsen ved at betale Lensafgiften — Lensafgiften er en virkelig og prioritetsgyldig Byrde paa Jorderne, et debitum fundi. Det er en Del af den tilbageholdte (reserverede) Ejendom, i hvilken Lensherren staar „infest“, og Lensherrens Adkomst til Betaling af Lensafgiften staar i Rang med en Byrde paa Lenet, forud for hver Trediemands Fordring paa Lenet, som gøres gennem Vasallen“. (Bell's „Forelæsninger over Overdragelser“, S. 634). Dersom dette er sund Ret, som Udvalget tror, det er, saa er det umuligt at betragte Lensafgiften i nogen anden Betydning end som Leje af Jord, ligesom Lensherren maa betragtes som Jordejer.

I Vidneforklaringerne for Udvalget blev der imidlertid kraftigt hævdet, at det, at tvinge dem, der nøde Lensafgifter, til at bidrage til Skatter med Hensyn til det saaledes modtagne Beløb, var at krænke eksisterende Kontrakter. Og skønt intet Vidne var i Stand til at forklare, hvad han i den foreliggende Forbindelse mente med dette Udtryk, forstaar Udvalget, at det skulde antyde, at Lensmænd vare blevne udtrykkelig forpligtede til at betale alle offentlige Byrder, nuværende og fremtidige, som maatte lægges paa Jorderne. Det vilde stride mod denne Overenskomst, antydes der, at tillade en Lensmand at transportere en Del af sin egen Byrde over paa Lensherrens Skuldre. Nu kan det være sandt eller ikke sandt, at ifølge Skotlands Vedtægtslovgivning Lensherren er forpligtet til at bære sin Del af offentlige Byrder, der paalægges Lensmanden, i Forhold til, hvor meget Lensafgiften bidrager til den aarlige Værdi af Jorden og Bygningerne. Udvalget fremsætter ingen Mening om dette Spørgsmaal. Men saa meget er i hvert Fald sikkert, at en Bestemmelse, ved hvilken Lensmanden forpligter sig til at yde Lensherren Lettelser for offentlige Byrder, nuværende eller fremtidige, ikke er af ubegrænset Anvendelse. Den begrænses efter Loven til Byrder af samme Natur og Tilfældighed som de, der eksisterede, da Kontrakten oprettedes, og som derfor maa anses som værende blevne overvejede af Parterne paa Lenskontraktens Datum. En saadan Bestemmelse yder ingen Fritagelse for Byrder, der for første Gang skabes ved efterkommende Love. Noget nyt, der er tilstrækkeligt til at tage en offentlig Byrde ud af en Lettelsesklausul, kan opstaa paa en af to Maader. „Der kan eksistere en Byrde paa Kontraktens Datum, og bagefter kan Inci-